

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

CARMEN DOMINGO

GALA-DALÍ

Traducere din spaniolă de
IRINA DOGARU

HUMANITAS
fiction

*Lui Nacho Barón,
pentru că fără el, fără tarotul
și răbdarea lui, acest roman
nu ar fi același.*

NEBUNUL

Toate drumurile sunt drumul meu

Castelul din Púbol, 1980

Uneori, copiii ne deranjează. Nu ai nevoie de ei pe lângă tine. Ba chiar ți-ai dori să nu-i fi avut. De ce? Să vedem. Sunt lucruri care se întâmplă. Senzații pe care le ai fără ca măcar să bagi de seamă, dar pe care nu le poți evita, și atunci, ca și cum nu s-ar fi ivit niciodată, îți dispar din minte ani de zile. Îți ștergi din amintire. Vii. Pleci. Călătorești. Îți faci viața fără ei. O viață plină de la început până la sfârșit, călăuzită numai după instinctele tale, după dorințele tale. Până când într-o zi, dintr-odată, când nu te mai gândești de ani buni la ei, cineva îți amintește că da, ai fost cândva mama unei fete și atunci strigi:

— Nu are ce căuta în castelul meu! Nu vreau s-o văd!

Învătasem să fug de această amintire. Chiar ajunsesem să mă conving că nu existase niciodată. Și am trăit fericită pentru mulți ani. Era așa greu de înțeles că voiam să-mi trăiesc viața în felul meu? Că voiam să mă odihnesc, să mă îndepărtez de ceilalți pentru a-mi atinge visurile? Pentru a-mi îndeplini dorințele? Că nu-mi dorisem niciodată să fiu mamă? Cu trecerea anilor, dacă era ceva care să-mi fie limpede, acel lucru era că nu aveam nevoie de văicărelile unei fiice pe care nu o simțisem a mea nici măcar în clipa nașterii sale. După cum de asemenea am învățat, cu trecerea vremii, că nu aveam nevoie nici de compania unui bătrân decrepit, care abia dacă îndrăznea să iasă din casă fără încuviințarea mea și care sfârșise prin a-și manifesta toate excentricitățile, până la ultima, tipice pentru un moșneag depravat, care nu mai avea nimic în comun cu mine.

Intimitatea, și mai cu seamă familiaritatea, înăbușă pasiunile. Iar flacăra dragostei trebuie păstrată vie prin ceea ce este nou, neașteptat, surprinzător, și eu voiam să trăiesc în continuare astfel, să mă îndepărtez de trecut. De-asta am venit aici, la Púbol. Îmi amintesc că i-am mărturisit-o unui ziarist, într-unul dintre ultimele interviuri, luat nu demult. Nu vorbeam despre Salvador, ci despre escapadele mele din America. Însă ziaristul insista să mă întrebe despre el.

Pictorul?

Geniul?

Omul?

Ce-mi păsa mie de rătăcirile unui bătrân neputincios? Ce știam eu despre ce-ar fi putut să facă el în acele momente? Probabil că stătea în casă, înconjurat de câțiva tinerei imberbi, gata să facă orice pentru a primi mângâierea cuiva care încă se mai credea un geniu; sau poate înaintea unei duzini de pânze albe, pregătit să le semneze, fără să-i pese nici cine, nici ce avea să deseneze pe ele săptămâni mai târziu. El nu avea nimic despre care să vorbească, în realitate nu avusese niciodată mare lucru de spus. Eu eram singura care avea ceva de spus lumii, chiar dacă mereu o făcusem prin gura altcuiva, chiar dacă mereu mă ținusem în plan secund. Asta era cu adevărat interesant: ceea ce gândeam eu, ceea ce făceam sau ajutam să se facă. Cât timp trebuia să treacă pentru ca rolul muzei să fie prețuit mai mult decât cel al geniului? Ce altceva trebuia să mai demonstrez? L-am ținut cu privirea, aruncându-i un zâmbet forțat, sugerând că aveam să îi răspund, dar că încă mai stăteam pe gânduri. Știam că, pe vremea aceea, încă mai puteam atrage presa, bărbații. Cum să nu fie de interes fan-teziile erotice ale unei femei mature, care își putea expune trupul și se putea bucura de el mai mult decât majoritatea tinerelelor, fără a se rușina de asta? Cunoșteam perfect atracția pe care o exercitam asupra bărbaților și îmi făcea plăcere. I-am povestit totul, fără să ascund nici un amănunt, dar nu m-a

crezut, nu se aștepta să audă așa ceva. M-a privit insinuând că eram o bătrână cu imaginație bogată și, în cele din urmă, nu a scris nici un cuvânt din conversația noastră.

De atunci, când mă sună de la câte un ziar ca să-mi ceară un interviu, nici nu mai răspund. Nu am a-i convinge de nimic. S-a dus vremea. Acum sunt zile când nici măcar eu nu mai înfrunt toate acele fantezii erotice, atât de des puse în practică în alte timpuri, nici pe bărbații cu care le-am dus la bun sfârșit. Chiar dacă, atunci când închid ochii, încă mai simt îmbrățișările primite, sărutările furate, ceasurile când făceam dragoste în toate modurile pe care le îngăduie imaginația, serile petrecute împreună cu Salvador, vorbindu-i despre toate pozițiile pe care le încercam cu alți bărbați și pe care el nu îndrăznea niciodată să le încerce cu mine, zilele pline alături de Paul, când nu ne dădeam jos din pat, iubindu-ne încă și încă o dată, până cădeam lați de epuizare, escapadele mele cu Max, ignorând pe toată lumea, întâlnirile mele furtive cu John și cu atâția alții, sudoarea acelor trupuri tinere care ajunseseră, treptat, în patul meu, pe măsură ce eu aveam nevoie de experiențe noi și care îmi dăruiseră atâtea seri pline de o plăcere dincolo de orice închipuire, în timp ce mă foloseam de ei pentru a da uitării decadența trăită la Cadaqués... Sute, mii, milioane de ore de amor, de plăcere, care mi-au traversat pe rând toate ungherele trupului și au rămas acolo pentru totdeauna. De-asta vreau să fiu singură acum. Să mă bucur de castelul meu, de Púbol, de amintirile mele și de acest cămin unde doar eu mai pot crede că, într-o zi, vor fi din nou adevărate.

În acea dimineață mă aflam la mine în odaie, trează, îmbrăcată și în picioare, trei lucruri care, în ultima vreme, nu mi se întâmplă prea des. Eram încă destul de ciufulită și nu terminasem să mă machiez. Mă îmbrăcasem cu o fustă plisată și cu acea bluză marinărească în care-i place atât de mult lui Salvador să mă vadă când îmi face vreun portret, și pe care trecerea vremii a făcut-o să se îngălbenească puțin pe la umeri.

Mi-am prins părul cu panglica neagră dăruită de Coco. Din nou timpul... În fața oglinzii din budoar, privindu-mă, îmi confirm ceea ce știu deja: trupul meu s-a schimbat doar puțin. Poate că ar fi mai corect dacă aş spune silueta mea. Ce mai contează! După cum ziceam, în acea zi o aşteptam pe Marta ca să-mi aranjeze părul, să mă pieptene și să îmi prindă panglica așa cum trebuie, să-mi facă buzele cu roșu carmin, cum făcusem eu singură de atâtea ori, lucruri pe care acum tremurul mâinii nu-mi îngăduia să le mai fac cu aceeași precizie. Chiar în clipa în care mă priveam în oglindă, încercând să mă hotărâsc dacă să rămân îmbrăcată cu bluza aceea sau nu, intră Marta, foarte agitată, și-mi zice:

— Doamnă, fica dumneavoastră se află aici. Tocmai a sosit Cécile! A venit să vă vadă de la Paris!

Îmi spune asta mulțumită, cu un zâmbet. Presupune că voi fi fericită la auzul veștii.

— Nu vreau vizite, îi zic și adaug, schimbând subiectul: Trebuie să mă coafezi și să îmi aranjezi puțin machiajul, spun eu fără să preget, continuând să mă uit în oglindă.

— Dar, doamnă... fica dumneavoastră...

Tonul Martei se schimbă. E dezamăgită de răspunsul meu. Dar nu am de gând să las să mi se forțeze mâna, chiar dacă situația nu-mi pică bine și, recunosc, ar fi mai ușor dacă aş ceda. Nu suport surprizele și nici să fiu contrazisă în propria-mi casă: nu vreau s-o văd. Punct. Nu mai e nimic de vorbit.

— De câte ori trebuie s-o spun? Țsta e castelul meu! Púbol e al meu și doar al meu și nu vreau pe nimeni în preajmă! Aici se intră numai cu invitație și nu am dispoziția de a invita pe nimeni!

— E la ușă, insistă ea cu glas mîeros, sunt ani de când nu ați văzut-o.

Încotro trebuie să privesc ca să nu dau nas în nas cu realitatea? Ce fel de oglinzi trebuie să atârî ca să nu arate trecerea timpului? Câte fotografii trebuie să rup pentru ca imaginea

de odinioară să fie cea păstrată în amintire? În ce moment voi hotărî să mă opresc pentru totdeauna și să păstrez pentru mine ceea ce a fost cândva? Cum să fug de zilele, de lunile, de anii care trec inevitabil pe lângă noi, până ne transformăm într-o mască a ceea ce am fost cândva?

— Când o văd mă simt bătrână! Nu o suport! Spune-i să plece.

Sunt furioasă. Vreau să mă ridic de pe scaun, dar nu am putere. Nu pot fugi, cu toate că vreau să o fac, pentru că nu mai am chef să continui conversația. Le-am spus de o mie de ori slujitorilor să nu lase pe nimeni să-mi intre în castel. Au știut asta încă din clipa în care i-am angajat. Ordinele au fost clare. I-am pus această condiție și lui Salvador, când am acceptat castelul din Púbol în dar. Nici el, nici Cécile, nimeni! Nu există excepții de la regula asta. Și unul, și celălalt mă fac să mă simt bătrână, iar eu nu suport bătrânețea. Acum nu mă mai îngrozește decât trecerea timpului, iar eu nu vreau să-l văd trecând în ceilalți.

Mă simt bine în castelul meu. Mă trezesc fără grabă, mă plimb prin grădină, întind cărțile de tarot de câteva ori pe zi... În dimineața asta m-am uitat în oglinda din budoar și am zâmbit văzând într-un colț icoana rusească ce m-a însoțit încă din copilărie. Nu-mi aminteam s-o fi lăsat aici. Cât de departe se află Kazan de toate astea și totodată cât de aproape, văzând această imagine! Nu mi-a fost ușor, dar am izbândit. Am plecat cu gândul de a nu mă mai întoarce niciodată. Am șters și această parte a vieții mele. Din clipa în care am părăsit Rusia, am început să renunț la fiecare amintire care-mi stăruia în minte, la frații mei, la mama mea... la tatăl meu. Am scăpat de toate și astfel am putut să fiu eu însămi. Amintirile te împiedică să mergi mai departe. Pentru a le elimina trebuie să fii puternic, să nu te lași descurajat de nimic, să te ții cu fermitate de planurile tale și să mergi înainte, fără să te uiți înapoi. Și asta am și făcut de-a lungul întregii mele vieți. Dar

timpul trece și eu încep să fiu tot mai ostenită, sunt mai puțin rezistentă și aproape că nu mai am planuri. Până și mâinile mele, cu pete și de-acum zbârcite, și-au pierdut tinerețea, lăsând să se vadă prin piele toate oasele, până la ultimul. Nu mai există cale de întoarcere. Timpul fugе mai repede decât mi-aș fi închipuit vreodată. Credeam că aveam să-l dovedesc, dar nici dacă aș avea tot aurul din lume nu aș putea să-i stăvilesc curgerea. De-asta vreau să fiu lăsată singură. Să fiu liniștită. Pentru ceilalți, timpul n-are decât să treacă, dar eu, eu mă aflu în Púbol și aici voi rămâne, Gala cea dintotdeauna.

— *Nu e drept, șoptesc fără să mă mai uit în oglindă și luând pachetul cu cărți de tarot. Nu e drept... ce caută aici Cécile? De ce-a venit? I-am spus că n-am să-i mai dau nici un sfanț.*

— *Doamnă, mi-a spus că a aflat că sunteți cam bolnavă și de-asta vrea să vă vadă.*

— *Bolnavă? Nu vreau să-mi amintească nimeni că sunt o bătrână bolnavă, pentru că nu sunt. Cécile nu e ca taică-său, ea n-are nevoie de ajutorul meu pentru a merge mai departe.*

— *Doamnă, nu-i vorba despre asta, ea vă iubește. Nu vine să vă ceară nimic. E fîca dumneavoastră... iar dumneavoastră sunteți mama ei...*

Dintr-odată, ca și cum ar fi fost aproape o revelație, înțeleg că e exact pe dos, că trecutul nu există, că începând din această clipă, de „acum“, numai prezentul mă va însoți. Amestec atunci zdravăn de tot vechile cărți de tarot care m-au întovărășit toată viața. Fără să-i răspund Martei. Fără s-o privesc. Atență la pachetul de cărți. O fac mai îngrijorată decât de obicei cu privire la ceea ce mi-ar putea spune cărțile.

Scot una din pachet.

Nebunul.

Ce ironie, singura arcană fără număr, fără limite, liberă să facă și să spună ce vrea ea.

Cărțile sunt singurele care mă înțeleg. Singurele pe care trebuie să le iau în seamă.

Nebunul, ca și mine, merge cu pas hotărât, sprijinit într-un baston, fără să știe încotro se îndreaptă, fără legături care să-l țină înlănțuit de nimeni și de nimic, călăuzit de un principiu divin, creator. Pășește, pășim amândoi printr-un ținut pe care-l sfințim prin trecerea noastră. Asta am făcut eu de-a lungul întregii mele vieți. Ce s-ar fi ales de toți cei cărora le-am călăuzit pașii pentru ca lumea întreagă să le recunoască meritele dacă eu nu le-aș fi descoperit drumul, dacă nu le-aș fi trasat destinul, dacă nu i-aș fi ținut de mână pentru a-i conduce către succes? Eu, singura vizionară care a știut să vadă în ei ceea ce nici măcar ei înșiși nu și-ar fi imaginat. Frumoasă carte mi-a ieșit!

— *Doamnă, Cécile insistă. Spune că va aștepta până o veți primi. S-a așezat pe treptele din fața intrării. Vrea să vă vadă... Tonul Martei e aproape implorator.*

— *Spune-i acestei oarecare Cécile că, dacă nu dispare din Púbol, o să chem garda civilă care va avea grijă s-o alunge de pe proprietatea mea. Fiica mea nu mai există pentru mine de ani de zile, nu știu cine e, îi răspund, furioasă. Mai bine... — stau și mă gândesc la arcană. Eu, la fel ca Nebunul, merg cu pas hotărât, fără legături, îmi caut în continuare destinul și am să-l găsesc singură, așa cum am făcut întotdeauna. De-acum nu mai există nimeni pe care să-l ajut, în afară de mine însămi. Viața mea nu s-a sfârșit aici, trebuie să merg mai departe, să călăuzesc drumul altor oameni... să caut neîncetat frumusețea... Cécile e în continuare o piedică.*

Marta se apropie de mine ca să asculte ce mai am de spus, sau poate ca să încerce să mă convingă. Citesc în ochii ei rugămintea de a-mi schimba hotărârea. O las în spate și mă îndrept încet către unul dintre scrinurile din odaia mea, sprijinindu-mă de toate mobilele ca să nu cad; în primul sertar păstrez alt pachet de cărți, tarotul pe care l-a pictat Salvador în urmă cu câțiva ani. Și asta a făcut-o tot datorită mie. Ce-ar fi știut el despre cărțile de divinație dacă n-aș fi fost eu ca să i le explic? Care să le întind de atâtea ori înainte de a lua o

hotărâre? Vreau să scot altă carte, să văd dacă aici răspunsul e diferit. Amestec cărțile cu îndemânare, am învățat s-o fac de copil, nu e nevoie să scot decât una. Văzând-o, zâmbesc cu amărăciune. Este aceeași pe care hazardul a hotărât s-o scoată la iveală din tarotul de Marsilia: Nebunul.

Nu există întâmplare.

— Bătrân decrepit și blestemat! Niciodată n-ai știut să stai singur, șoptesc cu ciudă văzând imaginea desenată pe carte de către Salvador și îi arăt Martei desenul, ca să-mi înțeleagă plângerea.

Aproape că nu-mi mai aduceam aminte de acest pachet făcut de Salvador, în care Nebunul apare însoțit de altă figură, secundul lui, dublul lui, celălalt eu al lui. În privința asta nu e singurul. Rămân cu ochii la carte, furioasă, nu-mi pot desprinde privirea, și această furie mă face să o rup în mii de bucățele care cad împrăștiate în jurul meu.

— Spune-i lui Cécile că nu-s aici, că am plecat în călătorie la Paris sau la New York... unde vrei tu, răspund eu atunci.

Marta mă privește și nu mai spune nimic. Știe că e inutil să mai insiste. Își ia o figură compătimitoare și descumpănită. Crede că sunt singură, că sunt tot mai fragilă, că îmbătrânesc, că prietenii m-au uitat și că aș face bine să mă apropiu de o fiică pe care am ținut-o mereu la distanță, pentru a-mi petrece ultimii ani în compania cuiva. Știu. Știu că asta gândește. Dar se înșală. Puterile nu m-au lăsat încă de tot, trupul meu nu aparține trecutului, ci prezentului, moartea nu mi-e aproape, încă mai primesc scrisori zilnice de la admiratori, iar mintea mea știe foarte clar ce trebuie să fac în continuare. Nebunul are dreptate, a acționa înseamnă triumf, iar eu mai am încă multe de câștigat.

— Simt nevoia să mă întind puțin. Nu există nimic mai bun pentru ten decât odihna, îi explic Martei, nu fără o oarecare cochetărie.

Îmi târăsc picioarele, mă îndrept din nou spre pat, nu fără a mă mai opri o dată în fața oglinzii și a-mi întinde pielea

de pe față, trăgând de ea în spate, în timp ce fac un gest de uimire pentru a-mi ridica pleoapele și a crea iluzia de-o clipă că e la fel de netedă ca atunci când am ajuns în Europa.

— Nu mă privi așa, drăguțo, fața mea nu-și mai poate îngădui nici un rid în plus, iar blestematul ăla de chirurg refuză să mă mai opereze. Ce știe el despre nevoile mele!

— Mai aveți nevoie de ceva, doamnă? mă întrebă și, din tonul vocii ei, deduc că a înțeles că nu merită să mai insiste cu privire la Cécile.

— Marta, am hotărât că e mai bine să arunci toate oglinzile, îi spun atunci.

— Oglinzile?

— Da, pe toate. În locul lor vreau fotografii, portrete de-ale mele, tablourile pe care mi le-a pictat Salvador... E limpede că cineva le-a modificat, imaginea acestei bătrâne pe care o reflectă nu sunt eu. Mă privesc în ele și nu văd decât o bătrână care mă urmărește la orice oră. Prefer să dispară. E însuși chipul morții și nu vreau să-l am în preajmă.

*

Ce ciudat era să se poarte astfel.

Gala își dedicase întreaga viață încercării de a scăpa de trecut și de a trăi prezentul, iar acum se agăța exact de contrariu, apărând prezentul în fața oricărei alte perioade. Nu era imposibil să intervii asupra timpului, pentru ea nimic nu era cu nepuțință... odată ce își punea ceva în minte. De aceea, soluția era să elimine oglinzile înainte ca trecerea anilor să-i pătrundă spiritul și prezentul din castelul său să se întoarcă împotriva ei. Era mai eficient să oprească timpul decât să-l ștergă, nu încăpea îndoială. Oglinzile erau o închisoare temporară, iar ea, încă de copilă, luptase doar pentru a fi liberă. De ce le-ar fi vrut? Portretele, fotografiile din anii trecuți ar fi arătat ceea ce aștepta, ceea ce își amintea și cunoștea, ceea ce simțea ca fiind al său, ceea ce o înfățișa pe adevărata Gala, cea care fusese cândva. Gala care călătorea, Gala care făcea sugestii, Gala care lua hotărâri, Gala care stabilea obligații, Gala care negocia cele mai

Cuprins

NEBUNUL	
Toate drumurile sunt drumul meu	7
I. MAGICIANUL	
Astăzi începe totul	17
II. MAREA PREOTEASĂ	
Așteptarea inițierii	35
III. ÎMPĂRĂTEASA	
Credința în ceea ce fac înlătură limitele	47
IV. ÎMPĂRATUL	
Văd slăbiciuni fără a deveni slabă	59
V. MARELE PREOT	
Să începi însoțit și să termini...	74
VI. ÎNDRĂGOSTIȚII	
Existența altcuiva care sunt eu	89
VII. FAETONUL	
Înaintarea către succes	104
VIII. JUDECATA	
Echilibrul și perfecțiunea nu sunt simetrice	125
IX. EREMITUL	
Sunt luni care trec ca anii și ani care trec ca lunile	135
X. ROATA NOROCULUI	
Suprarealismul se vinde prost și e scump	146

XI. FORȚA	
Spiritul și trupul cer bani	159
XII. SPÂNZURATUL	
Răbdarea e răsplătită	177
XIII. MOARTEA	
Să rupi cu trecutul și să pornești la drum.	194
XIV. CUMPĂTAREA	
Să pornești în căutarea unui ritm nou	213
XV. DIAVOLUL	
Uniunea contrariilor ne face mai puternici	234
XVI. TURNUL	
Să pleci din ceea ce e negativ și să intri în ceea ce e pozitiv.	246
XVII. STEAUA	
Drumul nu te mai pierde.	259
XVIII. LUNA	
În căutarea unor lumi noi	272
XIX. SOARELE	
Cad poverile ca să-și poată urma drumul singură.	283
XX. JUDECATA	
Ivindu-se de pe cărări tulburi.	296
XXI. LUMEA	
Zarurile sunt aruncate.	312
DRUM FĂRĂ DIRECȚIE. NEBUNUL	326